

Radio terugblik op november 1978

Het wordt weer eens tijd een maand te belichten uit het verre radioverleden. Wat te denken van de maand november 1978. Toevallig het jaar dat het Freewave Media Magazine in de zomer voor het eerst het licht zag. Het was de tijd dat volop geruchten de ronde deden over eventuele toekomstige zeezenders. Vanuit Scandinavië hadden we destijds twee personen die de scene daar voor ons volgden: Paul S. Hansen, van de Free Radio Campaign Denmark en Nils Thalin in Zweden.

Nils wist ons in november 1978 te melden dat afgaande op berichten in Deense kranten de Zweedse televisie kwam met meer informatie over de plannen voor een nieuwe zeezender gericht op Deense luisteraars. Er werd gewag gemaakt van een schip dat zou worden verankerd in de Oresund, een water tussen Denemarken en Zuid Zweden. Als naam van het station werd: 'Scan Radio' genoemd. Via de middengolf was het de bedoeling niet alleen luisteraars in voornoemde landen te bereiken maar ook in West- Europa.

Het schip zou in een naburige haven gaan liggen. Scan Radio diende als alternatief te gaan dienen voor Denmark Radio en er werden ook Engelstalige programma's gepland. Enige dagen na de televisie-uitzending meldde een andere bron, SCDX, dat zowel Britt Wadner (ex Syd) als de Caroline Organisatie achter het plan zou zitten. Was dit opnieuw een fantasieverhaal?

Nils Thalin berichtte ons tevens dat een Zweeds persoon plannen had om regelmatig uitzendingen te brengen via de zenders van Radio Andorra. Tot op moment van publicatie in Freewave waren er daadwerkelijk twee testuitzendingen geweest via de korte golf en wel via de 6215 kHz met een vermogen van 25 kW. Regelmatige programma's werden er beloofd met een vermogen van 100 kW. Het was de bedoeling een 100 kW zender te kopen van Radio Liberty.

De Franse regering kwam die maand met een plan waarin in overweging werd genomen om een soort van belasting in te voeren op het gebruik van autoradio's. Dit om een grotere groei van de muziekindustrie te onderdrukken. Op dat moment bestond er al een belasting van 33% op de platenindustrie in Frankrijk. Een korte periode daarvoor werden de kijk- en luistergelden in Frankrijk afgeschaft vanwege de hoge administratiekosten in vergelijking met de inkomsten. Aangezien 50% van de autobezitters in 1978 een autoradio in zijn of haar wagen had, vond de Franse regering het totaal van 3 miljoen eigenaren voldoende om een belasting te heffen voor het bezit van een autoradio. De inkomsten dienden toch ergens vandaan te komen.

Rob Hudson. Foto: Luuk Meuwis

In de tweede helft van de jaren zeventig hadden we gastschrijvers in de personen van deejays, die aan boord van zendschepen al dan niet hun boterham verdienden. Waren ze voor verlof aan land dan werd er steevast een bijdrage geleverd aan het toen driewekelijks verschijnende *Freewave Media Magazine*. Begin november 1978 was het Ruud Hendriks die onder de naam Rob Hudson (zijn deejaynaam op Radio Mi Amigo) een bijdrage leverde.

In de maand oktober verdween Radio Mi Amigo plotseling midden in de dagelijkse programmering door een generatorprobleem voorgoed uit de ether via de zender aan boord van de MV Mi Amigo. Het was Marc Jacobs die destijds de laatste woorden sprak. Hudson reageerde met: 'Was me dat even schrikken toen op 20 oktober zomaar even Radio Mi Amigo voor een paar weken niet te horen was. Inmiddels zal bij het ter perse gaan van deze Freewave onze muziekboot waarschijnlijk alweer de normale geluiden over de 'NederBel' uitstrooien, maar toch besef je op dergelijke dagen nog veel beter wat het eigenlijk betekent om de laatste de beste te zijn.'

Terwijl hij de bijdrage schreef, had Rob (Ruud) niet door dat het voor altijd stil zou zijn als het Radio Mi Amigo betraf vanaf het zendschip MV Mi Amigo. Hij deed alsof hij op dat moment in Spanje verbleef maar insiders begrijpen dat het gewoon een kwestie van in Nederland verblijven was. 'Hier in Spanje heeft de telefoon dan ook bijna niet stil gestaan, zodat dit apparaat met een acute 'lultoetontsteking' in het lokale ziekenhuis moest worden opgenomen. Ook in Nederland zullen diverse mensen zich wel de haren met bossen uit het hoofd hebben getrokken. Dat uit de ether zijn is natuurlijk voor een commercieel radiostation een onverkwikkelijke zaak. Als luisteraar zult u echter moeten beseffen dat diverse onderdelen voor zenders, generators etc. erg moeilijk te krijgen zijn. De laatste weken vormden de generators het grootste probleem dat eigenlijk al enkele maanden speelde. Aan boord van de **Mi Amigo** staan namelijk vier generators, te weten een zeer kleine noodgenerator die net kan voorzien in de verlichting van onze messroom en navigatielichten, een Henschel generator die al geruime tijd niet meer gebruikt werd en tevens twee enorm grote MAN generators. En daar zat het probleem.'

Vervolgens ging Ruud Hendriks dieper op het probleem in zonder te beseffen dat er een einde was gekomen aan de uitzendingen van Radio Mi Amigo vanaf het gelijknamige zendschip. 'Enige maanden

terug begaf een van deze generatoren het en omdat een dergelijk apparaat elke 24 uur moet worden schoongemaakt en worden nagekeken, waren we genoodzaakt 's nachts uit de lucht te gaan. Dit laatste om onze ene nog werkende generator de kans te geven een beetje bij te laten komen van een harde werkdag. Vervelend is wel dat onze 50 KW zender alleen op de grote generatoren kan draaien zodat toen op die beruchte vrijdag ook onze tweede generator rookwolken van protest liet zien, wij genoodzaakt waren uit de lucht te gaan. Onderdelen voor deze generatoren zijn dus moeilijk te krijgen zodat eerst werd geprobeerd om de Henschel generator aan te krijgen om eventueel op klein vermogen terug te komen. Inmiddels heb je de resultaten van zowel kleine als grote generator via de zender waarschijnlijk alweer op je portable gehoord en dat werd tijd ook! Wie er nu aan boord zitten heb je hopelijk al via de 319 meter kunnen horen want tijdens de stille periode zijn Marc, Johan, Ferry en Kees Borrell van boord gegaan.'

De realiteit was echter totaal anders, er werd op de 319 meter de daarop volgende maanden niets meer gehoord omdat Radio Mi Amigo simpelweg niet meer vanaf de MV Mi Amigo was te horen en aan een eigen nieuw zendschip werd gewerkt. Deze zou in 1979 voor de Vlaamse kust worden verankerd en had slechts een kort leven als zendschip. Dit mede door een ondeskundige bemanning. Maar dat voor een andere keer.

De programma raad radio van de NOS maakte in november 1978 bekend dat 'de Vacaturebank' per 1 januari 1979 stopgezet diende te worden omdat deze NOS rubriek een te gering effect zou hebben. Deze rubriek was iedere werkdag na het nieuws van 18 uur te beluisteren op Hilversum 3. Uit een onderzoek was gebleken dat het daaraan voorafgaande half jaar gemiddeld 25% van de aankondigingen tot een geslaagde arbeidsbemiddeling had geleid.

In ongeveer de helft van die gevallen betrof het niet-werklozen. De programmaraad had daarbij de indruk gekregen, dat ook in gevallen

dat werklozen aan het werk waren gekomen dit ook zonder de 'Vacaturebank' zou zijn gebeurd. Ook lag het geringe succes niet aan de uitzendtijd, want 18.00 uur was in die tijd een van de meest gunstige tijden op de radio. De uiteindelijke beslissing lag bij de programma-commissaris radio en het NOS bestuur, die in een later stadium in het voorstel meegingen. De dagelijkse uitzendingen van de 'Vacaturebank' waren in maart 1975 van start gegaan.

In die periode maakte in de zaterdag programmering bij de NCRV op Hilversum 3 Wim van Putten zijn debuut. Hij presenteerde tussen 9 en 11 uur 'Muziek bij de koffie' als vaste presentator. Daarvoor was hij omroeper in freelance dienst. Ook maakte Wim in zijn vrije tijd programma's voor de huisomroep van het ziekenhuis der Vrije Universiteit 'de AZVU' in Amsterdam. Zo maar dus een aantal herinneringen aan een maand in 1978 teruggehaald in deze column.